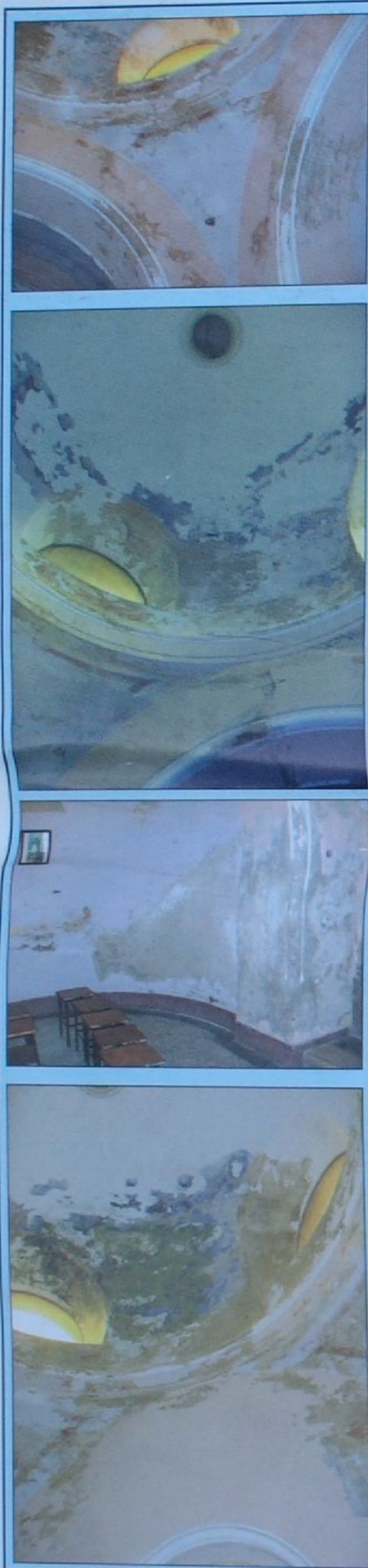
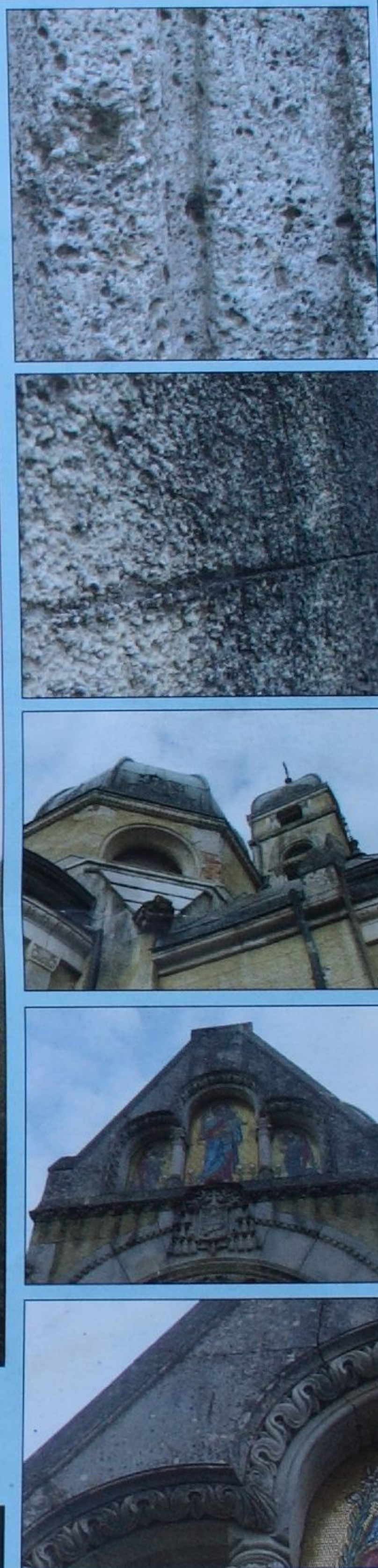
1522

Glas ŽUMBERKA

LIST ZA NARODNO GOSPODARSTVO, KULTURU I DRUŠTVENI ŽIVOT - TRAVANJ 2006.

POMOZITE OBNOVU CRKVE BLAGOVIJESTI U PRIBIĆU

SA SVOJIM PRILOGOM SUDJELUJTE U NAŠOJ AKCIJI

BROJ RAČUNA: 2340009-1110205641

U NEDJELJU 23. 4. 2006. NA BLAGDAN SV. JURJA POZIVAMO VAS NA

str. 8-9

OTVORENJE NOVOG MUZEJA U STOJDRAGI

USKOČKA GORA

Tamo gdje se nekad spotaknulo vrijeme
gdje je prošlost pobjegla od vraga.
Gdje teče rijeka bez povratka
tamo su Uskoci nestali bez traga.
Ostala je samo korozija mača
Stara planina i na grani kukovača.

Stanko Zubović

USKOCI ĆE 25. 6. 2006. SLAVITI U GRABRU

OTKRIVANJE SPOMEN PLOČE U GRABRU

str. 10

PISMO
Grkokatolicima Jastrebarskog i okolice

Predraga braćo i sestre

Ove 2006. godine započeli smo pripravu za osnivanje grkokatoličkog Duhovnog centra Preobraženja Gospodnjeg u Jastrebarskom. Razlog za osnivanje Centra jesu duhovne potrebe velikog broja grkokatoličkih obitelji koje žive na području od Svete Jane do Rakovog Potoka. Prema statističkim podacima u tom kraju živi preko stotinu žumberačkih –grkokatoličkih obitelji. U posljednja tri mjeseca kao župnik za grkokatolike u Jastrebarskom i okolici obišao sam osobno gotovo stotinu obitelji. U pastoralnom obilasku vidio sam veliki broj mladih obitelji koje se zanimaju za tradiciju i običaje svojih očeva i djedova. Razgovarajući pak po obiteljima sa mnogima od naših vjernika obećao sam odgovoriti i na neka tako često u razgovoru postavljana pitanja koja se sada pojavljuju na području Jastrebarskog i Svete Jane.

Treba dakle odgovoriti da su svi grkokatolici na području Jastrebarskog članovi Križevačke biskupije i nad vjernicima istočnog obreda na jaskanskom području duhovnu vlast vrši isključivo grkokatolički Križevački biskup mons. Slavomir Miklovš. Duhovni centar u Jastrebarskom dio je dakle Stolnog dekanata Križevačke biskupije, a službu dekan Stolnog dekanata vrši mr. Nikola Nino Kekić. Konačno, župnik odnosno upravitelj Duhovnog centar u Jastrebarskom je o. Daniel Vranešić. Dragi vjernici to je jedino ispravno crkveno uređenje koje se odnosi na sve vas koji živite u Jastrebarskom i samo ste tu crkvenu hijerahiju dužni poštovati.

Dajmo odgovor i na pitanje «Što ako je grkokatolik u Jastrebarskom kršten, krizman, pričešćen ili vjenčan u rimokatoličkoj crkvi»? Jedina je istina da i nakon toga on i dalje ostaje grkokatolik član Križevačke biskupije i Duhovnog centra u Jastrebarskom. Naglašavam ako je i netko kršten, krizman, pričešćen ili vjenčan kod rimokatolika on time nije prestao biti grkokatolik nego dapače i dalje nakon toga ostaje grkokatolik.

Konačno odgovorimo i na toliko puta postavljeno pitanje o blagoslovu kuća nakon Božića.

Na sastanku rimokatoličkog Jaskanskog i grkokatoličkog Stolnog dekanata, čije se djelovanje preklapa na tom području, koji je održan u Petrovini 29.11.2005.godine dogovoreno je da na području Jastrbarskog i okolice vjernike istočnog obreda tijekom Blagoslova obitelji obilazi nadležni grkokatolički župnik iz Jastrebarskog.

Nadam se da će ovi odgovori barem malo pridonijeti boljem razumijevanju unutarnjeg ustroja Katoličke crkve u Zagrebačkoj metropoliji.

Sve se više osjeća pozitivan duh unutar grkokatoličke zajednice u Jastrebarskom, kojeg udahnjuju naši mladi vjernici, potomci slavnih žumberačkih Uskoka. Jasno vidimo da je pred nama vrijeme izgradnje i napretka jaskanskog Duhovnog centra.

Posebno me ispunja radošću činjenica kako mnogi rimokatolici u Jastrebarskom s kojima sam u posljednje vrijeme razgovarao oduševljeno pozdravljaju i podupiru formiranje Duhovnog centra kako i sami kažu za «naše Uskoke».

Na kraju draga braćo i sestre od srca zahvaljujem svima vama koji ste me kao svog župnika u Jastrebarskom primali u svoje domove tijekom pastoralnog obilaska posljednjih mjeseci.

U narednim mjesecima u duhu ljubavi i zajedništva nastavljamo pripremne radove za osnivanje Duhovnog centra u Jastrebarskom.

S NAMI BOG !

Jastrebarsko 5. 4. 2006.

Grkokatolički župnik
Jastrebarskog i okolice
o. Daniel Vranešić

VJERNICIMA ŽUMBERAČKOG PROTOPREZBITERATA I SVIM LJUDIMA DOBRE VOLJE

HRISTOS VOSKRESE!

Riječi uskrsnoga tropara koje se danas čuju u našim crkvama ukrašavaju bogoslužje i ispunjuju naša srca svjetlom radošću, otkrivaju bit uskrsnuća Kristovog. Krist je pobjedio smrt svojom vlastitom smrću i uskrsnućem, koje je kruna te pobjede, i ljudima darovao život vječni.

Pokušajmo otkriti smisao uskrsnuća Kristovog kao pobjede nad smrću i sticanja vječnog života.

Težnja života duboko je ukorjenjena u čovjeku. I ako postoji nekakva potreba, koja bi mogla nazvat se osnovnom, biološkom u pravom smislu riječi, onda je to baš težnja životu i to – vječnom životu. U ime života čovjek žrtvuje sve što mu je najdragocjenije i najmilije. Potaknut žeđu za vječnim životom pristupa Kristu i onaj mladić koji Ga je zapitao: «Učitelju dobri, što mi je činiti da baštinim život vječni?» (Mk 10.17)

Ali što je život u biti? Teško je dati u svakom smislu potpun i vjeran odgovor. Život je proces, kretanje upućeno očuvanju postojanja osobe, usavršavanju i učvršćivanju sebe. Ali život ima svoj kraj – i usprkos našoj željio da sačuvamo i produžujemo svoj život, smrt stavlja kraj našem biću. No, ovo je samo prividno tako. Jer smrt postavlja kraj samo našem tjelesnom elementu. Pored tjelsenog života postoji i istinski vječni život. Stvoreni smo za vječni i blaženi život, ali smo padom u grijeh izgubili prvobitno blaženstvo. Zbog grijeha smrt je ušla u nas, i otada u nama ostade samo čežnja za vječnim i blaženim životom. Grijeh i smrt unesoše osnovne poremećaje u ljudsku tjelesnu i duhovnu prirodu. Krist – utjelovljeni Sin Božji – je došao da ustanovi narušenu prvobitnu harmoniju, i da ponovo ljudima da mogućnost za sticanje vječnog života.

Postoji nekoliko mogućnosti, uslova i pretpostavki za dobivanje vječnog života: slušanje Riječi Božje, ispunjavanje volje Božje, vjera u Boga i sjedinjavanje sa Kristom u tajni Svete Pričesti i naročito – uskrsnuće Krista Gospodina. Svojom smrću i uskrsnućem Krist je uništio smrt. Zar je ovo moguće? Nije li paradoks da se smrt smrću uništava? Da, moguće je! Trovanje se liječi protuotrovima. Tako je i ovdje. Smrt je trebala biti uništena smrću, ali ne smrću običnog smrtnika, već smrću na križu Onoga koji u sebi ima život. Koji je sam život i to život u njegovom pravom smislu riječi.

Ali o kakvoj pobjedi nad smrću možemo govoriti kada, eto, vidimo da smrt produžava svoje postojanje i likuje, kada se ljudi i dalje tako rađaju i umiru kao i prije uskrsnuća Kristova? Gdje je onda vječni život? – Istina je da smrt još postoji, mi nastavljamo umirati, ali to je samo fiziološka, tjelesna smrt, ali sada već imamo u sebi zalog besmrtnosti mi smo sada baš kao i zrno pšenično, u kome ima života i koje usprkos smrti i čak baš zbog nje (klijanjem) produžava svoj život (Iv 12.24)

Kristova vjera je vjera života. Ona u sebi nosi život i to je garancija njene vitalnosti, stvaralaštva i životne sposobnosti. Kada jedan čovjek ima u sebi imunitet protiv neke bolesti, on je siguran protiv djelovanja bakcila te bolesti. Mi kršćani, nosimo imunitet protiv smrti i tjelesna smrt nije u stanju povrijediti ili uništiti naš besmrtni duh. Nasljeđe vječnog blaženog života, međutim, jeste samo jedna mogućnost, ali još nije bezuslovna buduća stvarnost. Posljednja je u odlučujućoj zavisnosti od naše moralne aktivnosti. Jer će učesnici u vječnom životu biti samo oni, koji su kroz svoju pravilnu vjeru i kroz svoj moralni život zaslužili plodove Kristove smrti i uskrsnuća. Da bismo živjeli i carevali s Kristom, trebamo u sebi ubiti grijeh i dati svoje udove Bogu za oružje pravde (Rim 6.13). Mi koji smo kršteni u Krista, u njegovu smrt smo kršteni (Rim 6.3). Iako smo jednaki s Njim jednakom smrću, bit ćemo učesnici i u njegovom uskrsnuću to jest vječnom životu (Rim 6.5).

Piše:
PROTOPREZBITER ŽUMBERAČKI
o. ŽELJKO PAJIĆ

U svojoj poslanici Korinćanima sveti apostol Pavao kaže: «Ako Krist nije uskrsnuo, zaludna je vjera vaša, još ste u grijesima» (1 Kor 15.17). Nema fakta u cijeloj starozavjetnoj i novozavjetnoj povjesti jače posvjedočenog od uskrsnuća Kristova. Ali nema ni događaja usrdnije poricanog od njega. Jer ako se razori temelj jedne zgrade ona pada. Veliki i ubjedljiv dokaz o Kristovom uskrsnuću bio je prije svega njegov prazan grob. Kada su žene-mironosice i apostoli došli rano u jutro uskrslog dana na grob, našli su ga praznog. Uzaludni je napor nekih, koji kažu da su tijelo Kristovo ukrali apostoli, da bi se moglo reći, da je uskrsnuo. Crkveni pjesnik s pravom pita: «Tko je vidio i tko je ikada čuo da neki mrtvac bude ukraden?» (Iz stihire na Gospodi vozvah... glas 5.).

Ali postoji i drugi osnov da se vjeruje u Kristovo uskrsnuće – Sam Uskrsli Krist se javlja i ubjedljivo svjedoči o svom uskrsnuću. Najprije se javio Mariji Magdaleni, a zatim i ostalim ženama mironosicama, javio se i dvojci svojih učenika na putu u Emaus, javio se i apostolima bez Tome prvog dana u tjednu, a poslije osam dana javio im se opet kada je i Toma bio s njima.

Posvetimo malo pažnje ženama mironosicama. Noseći mio-mirisne pomasti na grob Kristov one su svom božanskom učitelju htjele odati svoje posljednje poštovanje. Nije teško shvatiti duševno stanje tih Kristoljubivih žena u ovom za njih teškom i mučnom trenutku. Njihova ljubav prema Kristu bila je pogođena velikom žalošću kod pomisli na strašnu smrt njegovu čemu su bile svjedoci. Ovoj žalosti pridužilo se i uzbuđenje, idući prema grobu pitale su se: «Tko će nam odvaliti kamen sa vrata grobnih?» (Mk 16.3). Jer on bijaše veoma velik. Ali da li je ta briga zaustavila žene mironosice? Ne! Njihova ljubav prema Isusu bila je veća od brige, i odanost Njemu bila je veća od straha! Jer u ljubavi nema straha (1 Iv 4.18). Zatekavši grob prazan čule su glas: «Što tražite živoga među mrtvima? Nije ovdje nego ustade. Idite brže i recite ućenicima njegovim da je ustao iz mrtvih.» Tako su prvi svjedoci i vjernici Kristova uskrsnuća bile žene mironosice. Bile su obdarene posebnom čašću da prve vide uskrslog Krista i da čuju njegov pozdrav: «Radujte se» (Mat 28.9). I one su potpuno zaslužile ovu čast. Jer one nisu napustili Gospoda u njegovim najtežim trenucima, čak i onda, kada su se apostoli «straha radi» razbježali i posakrivali. One slabe žene u svojoj ljubavi prema Gospodu, pokazale se se jaće i smjelije pred strahom od Židova nego li apostoli. Zbog toga će njihovo propovjedničko djelo ostati nezaboravno u povjesti Kristove Crkve.

Poštovanje žena mironosica daje nam danas povod da se sjetimo i da istaknemo djelo žene kršćanke. Ona ima naročiti udio u propovjedanju Krista i u duhovnoj obnovi svjeta. Spomenimo se samo naših žena počimaljki po župama koje kao mironosice kroz stoljeća našeg boravka u Žumberku pjesmom navještaju uskrsnuće Kristovo. Žena kršćanka ima svetu misiju u životu. Budući da je nježna srca, žena je uopće više sklona no muž religioznim doživljavanjima, lakše prima istine vjere i požrtvovnije se predaje službi širenja vjere. Majka Kršćanka je prva koja zasijava u mlade duše svoje djece sjeme vjere i pobožnosti. Ona je i danas glavni pomagač vjere, revni posjetilac crkvenog bogosluženja, usrdni radnik u vjerskim pokretima i predana suradnica djela Božjega.

I ovog pashalnog jutra zabruja će najsvečanije zvona naših crkvi. Iz groba Kristovog u Jeruzalemu ponovo je zasvjetlio milosni oganj da učvrsti našu vjeru da je Krist zaista uskrsnuo iz mrtvih. Zato mu pjevamo: «Uskrsnuće Tvoje, Kriste Spasitelju, anđeli slave na nebu. Daj da i mi na zemlji čistim srcem Tebi pjevamo i Tebe slavimo.»

Zahvaljujemo Ti Kriste Bože, što si nam dao snage da izdržimo vrijeme časnog posta, da se pričestimo iz čaše, da proslavimo uskrsnuće Lazarovo i svečani Tvoj ulazak u Jeruzalem, pa da Ti sa djecom iz čistog srca kličemo: Hosana! Sa ustreptalom dušom slušali smo Evanđelja o stradanjima Kistovim, da bismo se poklonili Plaščanici i bogotjelesnom pogrebu njegovom, da bismo dočekali slavno uskrsnuće. Zato se iz usta naših ori crkvena pjesma: Uskrsnu Isus iz groba, kao što je prorekao i darova nam život vječni veliku milost! Uskrsnuvši Isus iz mrtvih javio se učenicima svojim rekavši im: «Mir vama! Mir tebi Sveta Zemljo i Jeruzaleme! Mir vama na Istoku i Zapadu! Mir cijelom svijetu! Ugasimo neprijateljstva! Zagrlimo jedni druge i oprostimo uskrsnuća radi pjevajući pashalnu pjesmu: «Hristos voskrese iz mertvih smertiju smert poprav i suščih vo grobje život darovav!»

Darujući jedni druge šarenom uskrsnom pisanicom, simbolom Uskrsnuća Kristovog i zalogom našeg uskrsnuća uputimo pashalne čestitike jedni drugima radosnim poklikom

Hristos voskrese – Vo istinu voskrese!

GRKOKATOLIČKA ŽUPA BLAGOVI

Žumberački biskup Janko Šimrak ustanovio je 1942. godine grkokatoličku župu Blagovijesti u Pribiću.

Na putu između Jastrebarskog i Žumberka podno Uskočkih planina u mjestu Pribić od 1942. godine postoji grkokatolička župa posvećena Blagovijesti Presvetoj Bogorodici.

Cijela župa broji četrdesetak domaćinstava sa preko stotinu vjernika od kojih je trećina mlađih od dvadeset pet godina. Teritorij župe obuhvaća područje od Rude do Brlenića, a najviše je grkokatolika na području «Biškupije» tj. uz samu grkokatoličku crkvicu u Pribiću, na Okrugu tj. Miranjcu i u selu Ruda.

POTOMCI NAJSTARIJIH ŽUMBERAČKIH USKOKA

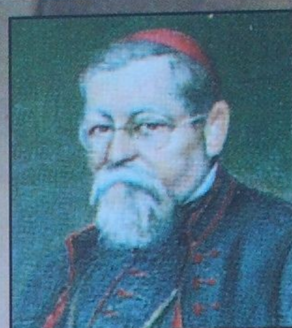
Žumberčani se na područje Pribića, sredinom prošlog stoljeća, doseljavaju ponajviše iz stare župe Pećno u Žumberku. Poznato je da su upravo Pećanci potomci najstarijih i najhrabrijih žumberačkih Uskoka koji su se pod vodstvom glamočkog vojvode Vladislava Stipkovića 1530. godine doselili u Žumberak. Povijest bilježi da su tim neustrašivim ratnicima ondašnje vojne vlasti prvotno ponudile Krašić i krašičke ravnice ali su Uskoci takvu ponudu odbili i naselili su svojevoljno visoravan Pećno. Neki povjesničari navode kako ... «nije bilo bitke u kojoj Uskoci iz Pećna nisu sudjelovali». Na žalost tijekom vremena narod se iz žumberačkih sela spustio u nizinu. Kao sjećanje ne slavne pretke ostala su samo obiteljska prezimena.

ZNAMENITI SLIKAR STANKO ZUBOVIĆ

U župi Pribić tako možemo naći sljedeća grkokatolička prezimena: Bubanović, Stić, Reškovac, Jelenić, Grubač, Gvozdanović, Vučinić, Rašić, Vrapčević, Požar, Romanović, Kordić, Čačilo, Bratičić, Bacan i Zubović. Upravo posljednje prezime nosio je slavni akademski slikar Stanko Zubović iz Rude koji je ostavio mnoge slike s motivima iz žumberačke povijesti i svakodnevnog života. Danas u selu Ruda postoji i društveni dom na kojem bi se tom velikom slikaru moglo postaviti spomen obilježje. Nekada se pokraj seoskog groblja nalazila i kapela sv. Jurja koju bi također u budućnosti trebalo obnoviti. Mnogima nije jasno zbog čega se stanovnicima mjesta Ruda do danas nije izgradio vodovod, kad je opće poznato da je nadležna općina itekako imala koristi od okolnih šuma. Štoviše na ulazu u selo uopće ne postoji općinska ploča sa nazivom mjesta. Mnogo pitanja na koja će uskoro netko morati dati odgovor.

Za grkokatoličku župu u Pribiću ipak dolazi novo pozitivno razdoblje. Crkvi je nakon 60 godina vraćen dvorac, nakon što je skinut hipotekarni kredit u Zagrebačkoj banci u visini od 400.000. DM koji je 1997.godine podigla općina Krašić na crkveni objekt da bi si uredila krašićki trg i vodovod. Imenovan je novi mladi župnik i sada se konačno može započeti s osnovnim radovima na uređenju župe. U prošlih pet mjeseci u župni ured uvedeni su voda i struja, a veliku pomoć kod priključka struje dala je Elektra Ozalj.

Na posljetku važno je ne zaboraviti da se u blizini grkokatoličkog župnog dvora u Pribiću nalazi i Osnovna škola koju pohađaju mnoga djeca grkokatoličkih roditelja stoga se i satovi vjeronauka trebaju prilagoditi i grkokatoličkoj i rimokatoličkoj djeci, o čemu će nadležni pribićki grkokatolički župnik ubuduće voditi brigu.

Biskup dr. Janko Šimrak

Staroslavenski natpis na ulazu u crkvu u Pribiću

Arhijerejska liturgija ispred crkve 1971. godine

U povodicama kod gde Mare Gvozdanović u Miranjcu (1991. g.)

Na groblju u Dolu pokopan je i rektor grkokatoličkog sjemeništa iz Zagreba dr. Gavro Smičiklas. Spomenik treba obnoviti u što skorijem roku.

NAŠE ŽUPLJANKE U PRIBIĆU

ČUVARICE ŽUMBERAČK

Mnoge žumberčanke u Pribiću sačuvale su stare nošnje svojih majki i baka.

Neke nošnje stare su i 150 godina.

Pojedine od naših župljanki i danas vezu narodni vez.

Jela Romanović. Najljepše premetače možete vidjeti kod gde Jele Romanović

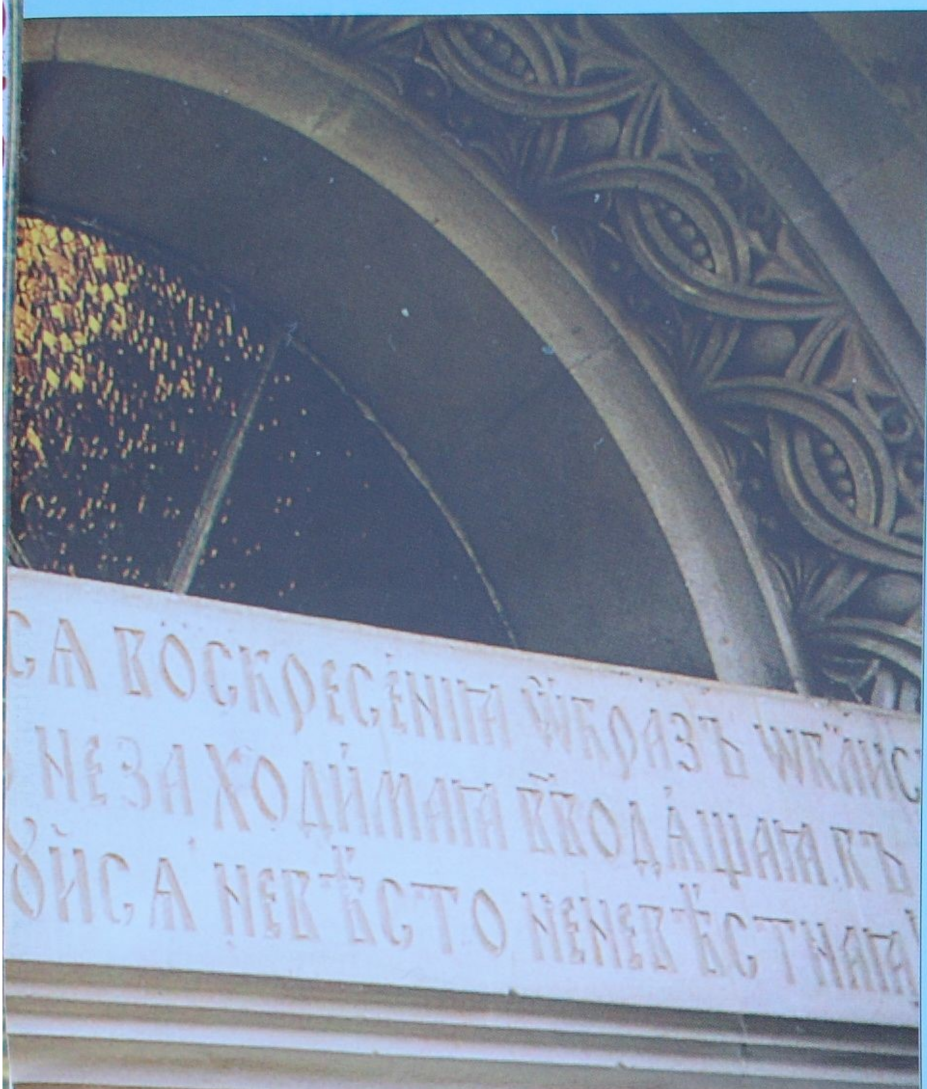

Mare Kraić u staračkom domu u Pribiću i danas izrađuje narodni vez

Jela Požar posjeduje male narodne nošnje za djecu

JESTI – PRIBIĆ

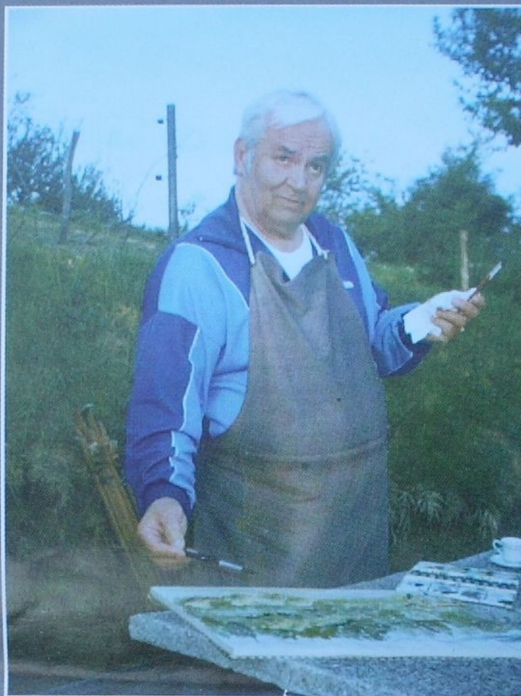

Lijepo uređeni grobovi žumberčana u Pribiću

Pejzaž Pribića

POZNATI RUĐANIN AKADEMSKI SLIKAR prof. STANKO ZUBOVIĆ

1926. - 2004.

«Kad mi ponekad primijete da sam pretenciozan ili tvrdoglav u isticanju i izražavanju ratnih motiva, ja im odgovaram: Potomak sam žumberačkih Uskoka»...

Stanko Zubović

Ikona Blagovijesti

U SNOVIMA MOJIM ONI JOŠ POSTOJE

Ne tražite epitaf i groblja njihova!
Kosti su njihove vjetrovi raznijeli.
Usnuli su oni od crvenijeh rana,
Usnuli davno bez pisana romana.
Kud ste Uskoci nestali bez traga?
Kud ste gnjevni orli odletjeli?
Što ste svoja napustili gnijezda?
Nikad neće vaša utrnuti zvijezda!
Gdje ste uskočili neznani junaci,
Ni u crni kamen uklesani niste.
U boju ste pali, na vjernost se kleli,
A vijenac vam nisu ispleli.
Niste silni u ponor propali,
Nit ste drevni u zaborav pali.
Nitko se ne budi od smrtnijeh rana,
I vaša će sudba biti opjevana.
Sjajna zvijezda nikad se ne gasi,
Svoj svijetli biser ona vam čuva.
Spomen-mramor nigdje ne postoji,
Al zalazak vaš osta u crvenoj boji.
Nepokorna zemlja, vaša je legenda,
Znamenje čuvar i sjećanje na vas.
Uskočko gorje što u kosmos gleda,
Još je ognjište umrlih pradjeda.
Uskočka vam sad miruje zemlja,
Budna i čedna u spokoju svom,
Zvjezdano nebo bdi nad njenim gorjem
Snovizija moja rađa s praskozorjem.

Stanko Zubović

OG NARODNOG BLAGA

Mare Bubanović za svoje kćeri čuva stare žumberačke košulje i opregove

Ana Stić u slobodno vrijeme izrađuje čarape

Malčika Bratičić u ruci drži svitak za nošenje korbi na glavi

NIKADA OBJAVLJENE FOTOGRAFIJE CRKV

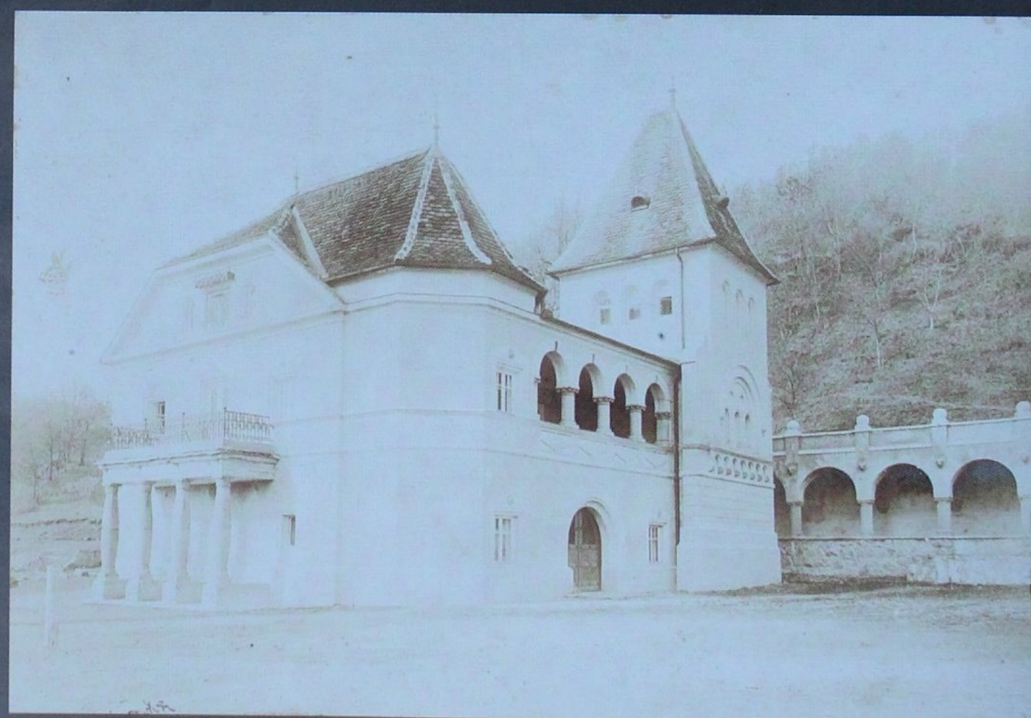
Izvor: Zbirka starih fotografija Milka Predovića, Knjižnica Grkokatoličkog sjemeništa u Zagrebu - Ćirilometodska 1

Jedina fotografija na kojoj se vidi okoliš crkvice i dvorca prije negoli je iskopano umjetno jezero

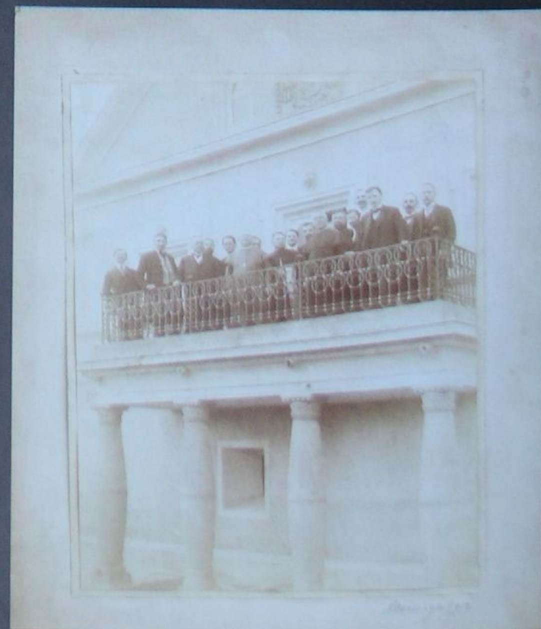
U zidove crkvice ugrađeno je i nekoliko cigala iz Marče nekadašnjeg središta biskupije

Biskup Drohobecki pomagao je stanovništvu Pribića u izgradnji mostova na kupčini

Vladika Drohobecki sa svojim Žumberčanima ispred Pribičkih arkada 1911. godine

Na balkonu dvorca Pribič

ENOG POSJEDA U PRIBIĆU IZ 1911. GODINE

POSVETA KRIŽEVA U PRIBIĆU

1. Mile Golubić 2. Šandor Abodić, 3. Laboš Andrija 4. Julije Drohobeczki vladika 5. Janko Višošević
8. Milan Hranilović 9. Podhorsky i 10. Laboš Gabro, 11. Gabro Segedi (učitelj) 6. Ciro Drohobeczki
12. Dr Orsačić 7. Vlado Hranilović.–

Omiljen od ljudi u cijelom kraju graditelj crkvice blagovjesti u Pribiću Vladika Julije Drohobecki sa svećenicima i vjernim narodom 1911. godine

Na dan blagoslova križeva za crkvu. Vjernici ispred dvorca (Vide se nošnje Žumberka, Pribića i Krašića)

OTVORENJE ŽUMBERAČKOG I INFORMATIVNOG CENTRA U

KAKO JE IZGLEDALA ZGRADA DANAŠNJEG MUZEJA U POSLJ

Župnik Nikola Badovinac sa suprugom i djecom ispred župnog dvora. U pozadini se vidi današnji muzej.

1906. g.

Zgrada je u II. svjetskom ratu granatirana i potpuno je propala do obnove.

1993. g.

Prije nekoliko desetljeća žumberački svećenici počeli su marljivo skupljati po žumberačkim kućama, kaštama, tavanima, zidanicama, isovima i ostalim objektima gdje su žumberčani čuvali odbačene stare predmete. U zavičajnom zanosu željeli su sačuvati dio žumberačke materijalne baštine za buduća pokoljenja. Dobrotom i razumijevanjem žumberačkih kćeri, u samostanu časnih sestara Bazilijanki u Sošicama 1976. godine otvorena je Privatna žumberačka baština, jer se zbog tadašnjih zakonskih ograničenja nije mogao otvoriti muzej otvorenog tipa. Za tadašnje prilike bilo je to iznad svih očekivanja. Tisuće i tisuće posjetitelja koje su prošle kroz taj muzej svjedoče o opravdanosti cijelog projekta naših svećenika i redovnica, tradicionalnih žumberačkih prosvjetitelja i vizionara.

U probuđenoj žumberačkoj radoznalosti za izgubljenim identitetom ali i sve mnogo brojnijih izletnika koji sve više i više otkrivaju naš zavičaj nameće se potreba za otvorenjem još nekoliko muzejskih postava. U godinama kada obilježavamo značajne datume doseljenje prvih Uskoka na područje Žumberka i pripremamo se za što svečanije obilježavanje 4oo. godišnjice Marčansko- Križevačke biskupije pokazala se potreba za muzejsko-informativnim prostorom u istočnom dijelu Žumberka. Zbog svojeg jedinstvenog položaja kompleksa u perivoju (u kojem se nalazi Milenisjki križ podignut povodom looo godina hrvatskog kraljevstva, odmorište Prvog hrvatskog automobilnog kluba, spomenik pjesniku i žumberčanu tragično poginulom Marku Vukasoviću) oko župne crkve sv. Jurja u Stojdragi, odlučeno je da se u prostorijama nekadašnje gospodarske zgrade uredi autohtoni žumberački prostor i u njemu smjesti Žumberački uskočki muzej. Zbog zanemarivanja svoje prošlosti ali i šteta kojima su bila izložena mnoga sela u paležu uništeno je mnoštvo starih i vrijednih predmeta koji bi danas još više obogatili postojeći i onako veliki fundus eksponata. Zbog iznimno duge zime i hladnoće veliki građevinski radovi na uređenju izložbenog prostora probili su rokove. Voditelji projekta nastojat će do Jurjevske nedjelje urediti prostor i postaviti barem dio eksponata.

Vesele radosne vijesti da i MO Radatovići u suorganizaciji KUD Žumberčan iz Novog Mesta nastoji urediti svoju zbirku u zgradi O.Š. Radatovići, obogatiti je novim eksponatima i otvoriti je posjetiteljima.

U prostorijama KPD Žumberak u Zagrebu , Đorđićeva ulica postoji dio eksponata s bogatim fundusom žumberačkih narodnih nošnji.

1994. godine započeli su radovi na obnovi zgrade muzeja.

Svećenik Mihajlo Trbojević ispred zgrade današnjeg muzeja 1935. godine.

Javna ustanova Park prirode Žumberak-Samoborsko gorje u prostorijama svoje nadzorne kuće u Budinjaku uredili su izložbeni prostor s replikama bogatih arheoloških nalazišta iz najstarijih vremena čovjekovog života u Žumberku. Za nadati se je da će se dogradnjom prostora ova zbirka proširiti jer zbog skučenosti sadašnji postav mora puno toga uskratiti radoznalosti mnogobrojnih posjetitelja što se nadoknađuje obilaskom vrlo kvalitetnom markacijom «Kneževske staze»

Spomenimo da se u rezidenciji Križevačke (grkokatoličke)biskupije nalazi muzej sakralnih predmeta u kojem se nalazi mnogo eksponata iz žumberačkih crkava.

Što su muzeji i zašto su potrebni?

Da bi smo lakše razumjeli toliki trud oko otvaranja muzeja moramo najprije znati što označava taj pojam .Riječ muzej grčkog je porijekla. Označava ustanovu koja u sebi usredotočuje zbirke proizvoda umjetnosti, predmeta povijesti, znanosti, način života i različite grane tehnike, poljoprivrede i dr., raspoređene po određenom sistemu u svrhu njihova

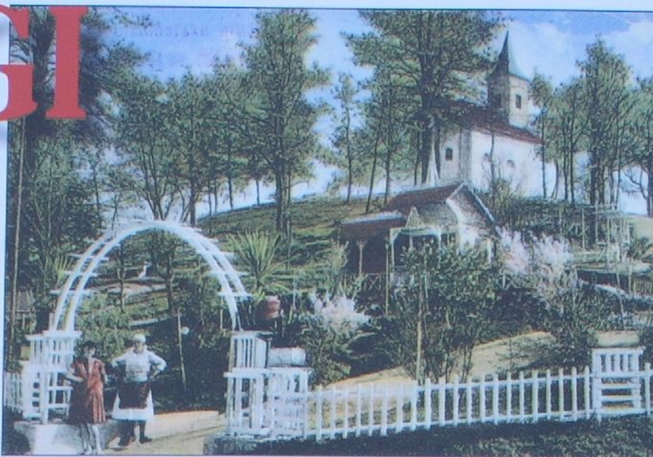
USKOČKOG MUZEJA STOJDRAGI

EDNJIH 100 GODINA

Tijekom devedesetih zgrada je obnovljena, a 2006. je i dovršena.

2006. g.

Zora Mušnjak i Jela Rapljenović u perivoju 1936. godine.

OTVORENJE MUZEJA

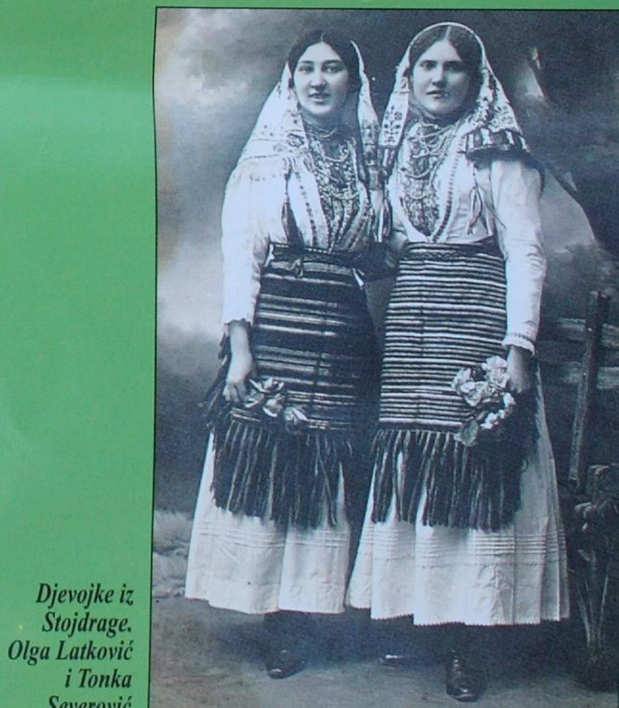
23. 4. 2006.

STARE FOTOGRAFIJE IZ STOJDRAGE

Pogled na milenijski križ

Pogled prema crkvenom brdu iz sela.

Župni dvor Stojdraga (Pogled od crkve).

Djevojke iz Stojdrage. Olga Latković i Tonka Severović

Najstarija fotografija obitelj Severović iz Stojdrage - desno u reverendi stoji bogoslov i budući svećenik dr. Tomo Severović (1899. g.)

čuvanja, zornog proučavanja i propagande, znanja među širokim masama. (prema Rječnik stranih riječi Bratoljuba Klaića). Danas kada je velika većina žumberačkih škola zatvorena, čuvari starih običaja polako umirali su opterećeni borbom za golu egzistenciju kroz otvaranje muzejskih postava želi se potaknuti na očuvanje svega onog pozitivnog iz matrijalnog a time i duhovnog života starih žumberčana. Da se novi naraštaji neće sramiti svojih predа da im nisu ostavili nikakvih tragova svog identiteta i subjektiviteta. Imati muzej nije privilegija velikih i bogatih gradova i država, jer i u malim ruralnim sredinama ima puno toga za naučiti. Danas je svjetski trend živjeti na selu, čuvati taj način života i učiti od ljudi koji su srasli sa zemljom i njezinim cikličkim načinom obrađivanja.

Možemo zaključiti da u žumberačkim kulturnim ustanovama postoji zavidna briga na očuvanju baštine svojih vrijednih prethodnika. Svima nam valja poraditi na edukaciji mlađih naraštaja kako bi zavoljeli dio svoje zavičajne baštine i kako bi nastavili tamo gdje sadašnja generacija zaustave.

Pozivamo sve naše drage žumberčane ako imaju neke stare predmete koji im više ne trebaju neka ih nikako ne bacaju ili pale. Dragi prijatelji pozovite kompetentnu osobu iz bilo kojeg navedenog muzeja da preuzme predmet kojeg ste mislili odbaciti, možda upravo taj predmet nedostaje kojoj od navedenih zbirci. Na taj način se i vi uključujete u grupu entuzijasta na očuvanju žumberačke zavičajne baštine. Hvala vam na razumijevanju.

Janko Rapljenović u vojsci. Janko je nakon vojne službe postao svećenik.

SREDIŠNJA PROSLAVA DRUGE SEOBE USKOKA U ŽUMBERAK U GRABRU NA IVANJSKO PROŠTENJE 25. lipnja 2006.godine

Uskoci iz Žumberka 1545. godine obranili su grad Zagreb od strašne navale Turaka

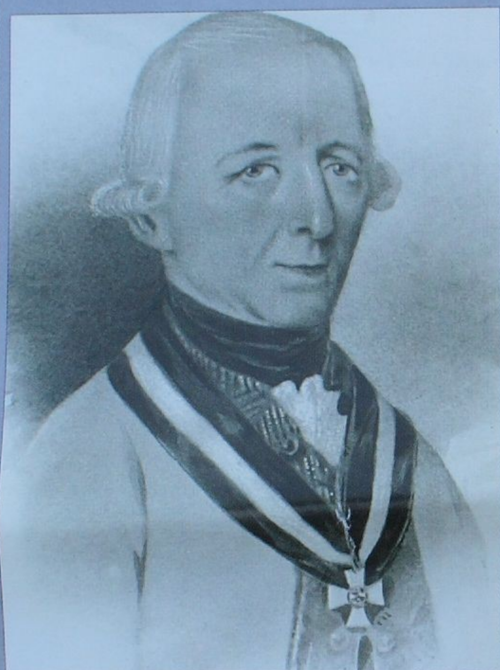
Još nam je svima u živom sjećanju velebna proslava 475. godišnjice prvog doseljenja Uskoka u Žumberak 3. rujna 2005. godine u Badovincima u crkvi sv. Nikole kod novo podignutog spomenika u Perivoju žumberačkih Uskoka. Godine 2006. želimo obilježiti 475. godišnjicu druge seobe Uskoka u Žumberak. Prema povijesnim podacima većina ljudstva iz druge seobe naselila se na području istočnog Žumberka (Grabar, Mrzlo Polje, Budinjak) zato smo se odlučili ovaj važan događaj iz povijesti Žumberka dostojanstveno obilježiti u župi sv. Ivana u Grabru na dan godišnjeg proštenja, u nedjelju 25. lipnja 2006. godine. Želeći dati tom važnom događaju što veće značenje pa će se u postojećim mogućnostima učiniti nešto za trajni spomen na tu godišnjicu. U daljnjem tekstu pokušati ćemo vas obavijestiti o našim planovima i željama.

NAJAVE NAŠIH AKCIJA

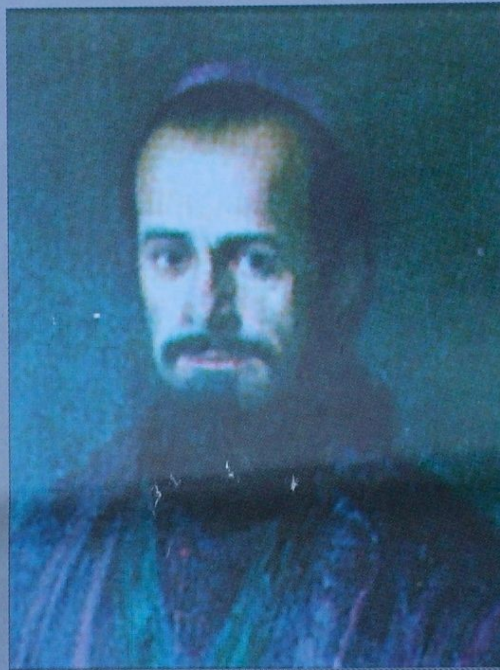
Golim okom može se vidjeti da se križ na tornju župne crkve sv. Ivana opasno nagnuo i da prijeti realna opasnost njegovog padanja i oštećenja krovišta crkve. Posljedica je to oštećenja na kugli tornja koja u sebi ima više rupa od metaka neodgovornih ljudi koji su pucali u nju. Kroz te rupe dugi niz godina zacurivala je voda i drvo je trunulo, tako da danas u drvenoj konstrukciji gotovo nema metar zdravog drva. Iz tih razloga trebat će promijeniti cijelu drvenu konstrukciju na tornju i prekriti novim po mogućnosti bakrenim limom zbog njegove dugovječnosti i trajnosti. Na žalost na drvenoj nosivoj konstrukciji zvona vide se tragovi paljenja i oštećenja crkve iz 1947. godine, što ugrožava statičnost zvona. Zato pozivam svakoga tko ima imalo osjećaja za svoju crkvu da priloži svoj dar bilo novčani ili u kestenovim gredama. Očekuje se izvjesna donacija iz državnih sredstava, ali sigurno ne u tolikom obimu da bi se pokrili svi troškovi. Iskreno se nadamo da bi za Ivanjsko proštenja toranj crkve u Grabru zasjao u novom sjaju.

Želja nam je spasiti školsku zgradu. Zgrada rapidno propada i ničemu ne služi. S Gradom Samoborom sklopljen je kupoprodajni ugovor i školska zgrada koja je do 1962, godine bio u vlasništvu župe sv. Ivana u Grabru od 2006. godine ponovno je u vlasništvu župe i unutra će se urediti prikladan prostor za okupljanja prigodom sprovoda, proštenja ili daj Bože vjenčanja. U drugom dijelu zgade uredit će se prostorija za potrebe Udruge za boljitak sela župe Grabar i Mjesnog odbora.

VELIKANI GRABARSKE ŽUPE

Feldmaršal Vid Gvozdanović

Biskup dr. Silvester Bubanović

U velikim akcijama koje se planiraju u ovoj župi u 2006. godine planira se izgraditi spomenik našim uskočkim predcima kojim bi se spomenuli druge seobe Uskoka u Žumberak davne 1531. godine te na taj način još jednom izrekli svoju zahvalnost našim časnim i hrabrim predima i mlađe naraštaje potaknuli na čuvanje uspomene na zavičaj svojih djedova i očeva.

Uz naveden akcije koje se planiraju poduzeti u ime Organizacijskog odbora bilo bi poželjno da se za obilježavanje žumberačke godišnjice svojim doprinosom uključe Gradsko poglavarstvo grada Samobora, Zagrebačka županija, Ministarstvo obnove i razvitka. Zna se da su na području Grabra problem neasfaltirane ceste i vodovod na žalost ni jedno selo ove župe nema javne rasvjete. Žalosno i sramotno će biti zapisati za buduće kronike da navedene institucije nisu za ovako važnu obljetnicu ništa poduzele na poboljšanju uvjeta života ovog dijela Hrvatske. *Bio bi to znak velike ne zahvalnosti prema hrabrim žumberčanima koji su kroz vjekove stajali na braniku Domovine.*

Dakle planovi su nam veliki zato vas kao župnik župe sv. Ivana u Grabru molim za podršku, u molitvama i materijalnim dobrima na čemu se unaprijed zahvaljujem. Bog nas blagoslovio u svim našim nastojanjima. Dragi Žumberčani i prijatelji Žumberka pozivamo Vas sve da u što većem broju dođete na jubilarnu proslavu i na taj način pokažemo da držimo do svojih prethodnika, da znamo poštivati prošlost Žumberka i boriti se da budućim naraštajima ostavimo perspektivniji zavičaj nego što smo ga mi zatekli i u sadašnjem vremenu u kojem živimo i uz velike napore pokrenuti ciklus obnove infrastrukture, gospodarstva a time i života onakvog kakvog pamte starije generacije, radišnog, raspjevanog i razigranog.

Škola u Grabru - uskoro u novom ruhu

Time će se spasiti zgrada škole od totalne propasti, u kojoj su od 1913. godine (te je godine tadašnji zaslužni župnik Mihajlo Sergej Trbojević na crkvenom zemljištu i crkvenim novcem sagradio i otvorio prvu školu) tolike generacije Grabarčana stjecale osnovno školsko znanje. Bit će to vrlo kvalitetno rješenje do onog trenutka kada dobri Bog providi popravak nekadašnjeg župnog dvora u Ćeićima koji ima svoju povijesnu vrijednost za cijeli Žumberak. Grubi građevinski radovi planiraju se u proljetnim mjesecima tako da bi se za Ivanjsko proštenje imalo što vidjeti a dio prostora staviti u funkciju.

"Sviće danak uskočki sastanak" - Grabarčani sa župnikom na sastanku ispred crkve u Grabru

Odbor za obilježavanje
475. godišnjice doseljenja Uskoka u Žumbera
Milan – Mile Vranešić, predsjednik

U ŽUMBERKU JE POTREBNO UBRZANO NASTAVITI IZGRADNJU OSNOVNE INFRASTRUKTURE

Prema nekim sociološkim istraživanjima uz mnoštvo razlog a zbog kojih je područje Žumberak u posljednji pedeset godina doživjelo gospodarski i demografski slom ističu se tri. Gubitak svoje lokalne samouprave (podjela na nekoliko općina) pa time gubitak svog subjektiviteta kao slijepo crijevo u bivšoj državi kako bi ga rascjepkanog tadašnja politička bulumenta mogla lakše pljačkati iz tadašnjih fondova za ne razvijene a izgrađivati svoja politička središta. Drugi razlog je odljev pameti, odlazak mladih ljudi koji se nakon školovanja nisu vračali u zavičaj jer im tadašnja partijska nomenklatura koja je vedrila i oblačila po Žumberku bojala mladih, školovanih kadrova za svoje položaje. Time se omogućavalo nekontrolirano i zločinačko raubanje žumberačkog prirodnog bogatstva a to su šume i drvena masa. Bio je to odljev kapitala neviđenih razmjera I treći veliki razlog razaranja Žumberka bila je i do sada traje, loša osnovna infrastruktura (dobre cesta, vodovod i kvalitetna električna struja) . Nigdje na Žumberku nije sjajna situacija ali uočljive su bitne razlike između područja gdje postoji izgrađena komunalna infrastruktura od onih dijelova gdje se živi u uvjetima pred sto godina bez asfaltiranih cesta , vodovoda i kvalitetne struje. Budimo pošteni i recimo otvoreno svoje tjeskobe i boli koje nisu male jer nitko nam ne može zabraniti voljeti svoj zavičaj a time svoju domovinu.

Uredništvo Glasa Žumberka svakodnevno prima pozive žumberčana jer možda oni znaju nešto više o planovima kada će koje selo dobiti asfalt, vodovod ili kvalitetniji napon struje. Zahvaljujemo našem suradniku koji je kontaktirao s odgovornim osobama u lokalnim samoupravama o konkretnim komunalnim akcijama za 2oo6. godinu.

Najkritičnija situacija na žmberačkim cestama je na dionici državne ceste od Bregane do Kostanjevca. Odroni u Stojdragi (Gabrovica i Drmići) te Budinjak već godinama prijete još većim odronima, opasnošću da netko ne nastrada a vrlo lako se može dogoditi da se ova životno važna cesta za istočni Žumberak potpuno zatvori čime bi se još više zakomplicirao i onako težak život ljudima vezanim uz ovu prometnicu. Problem je tim veći što je to zadnja cesta Republike Hrvatske i ona nema normalne alternativne prometnice, osim neprohodnih kolskih putova.. Sadašnje ograničenje za vozila teža od 10 tona ograničila su autobusni i kamionski promet. Sanacija na jednom od Budinjačkih klizišta sanirana je tijekom 2oo5. godine ali toliko sporim tempom da se svi korisnici ceste pitaju kada će biti sanirana ostala tri.?) Na pojedinim mjestima postoji realna opasnost od novih oštećenja i odrona. Zar doista mora netko nastradati da se pokrene inertna birokracija u Hrvatskim cestama?!

Pročelnik Županijskih cesta Zagrebačke županije, gospodin Zdenko Majzec kaže: U izradi je lokacijska dokumentacija za cestu Sošice – Sveta Gera, iza toga će trebati ishoditi građevinsku dozvolu i na kraju od Hrvatskih cesta prebaciti novce dobivene od Vlade Republike za izgradnju asfalta , koje je osigurao saborski zastupnik gospodin Slaven Letica. Za druge investicije na županijskim cestama nisu na žalost predviđena proračunska sredstva.

Pročelnik Gradskog poglavarstva grada Samobora gospodin Željko Kovačić o planovima za izgradnju infrastrukture kaže: Grad planira u 2oo6. godini asfaltiraati cestu od Klinovice do Osunje (zaostatak iz 2oo5. godine) nastavak asfaltiranja ceste od Gabrovice prema Jelenićima u dužini od 5oom (zar samo toliko?). Predviđa se uz pomoć sredstava iz Ministarstva obnove i razvitka i županisjka sredsta nastaviti gradnja vodovodne mreže preko Novih Sela do Pokleka i dalje do Stojdrage, kada će doći na red ostala sela i samo prikapčanje na novoizgrađeni vodovod nitko ne zna. Kordinator za mjesne odbore gradskog poglavarstva gospodin Petar Radovanić već godinama obećava da će barem neka sela na području župe Grabar dobiti javnu rasvjetu, (ili će opet sve završiti u ladicama inertne gradske birokracije). Nakon duge zime i nepotrebnog soljenja makadamskih putova očekuje se žurna sanacija potpuno uništenih putova i cesta.

Općina Žumberak nastavlja izgradnju vodovodne mreže od Sošica prema Oštrcu i drugim selima. Općina Krašić i Grad Ozalj nisu ništa odgovorili pa se da zaključiti da ništa ni ne planiraju.Bilo bi poželjno da konaćno općina Ozalj u suradnji s Hrvatskim šumama probije cestu od Gudalja preko Popovića prema selu Drage koje se nalaze u Sloveniji. Taj potez bio bi među žumberčanima pozdravljen s velikom radošću kao što je vesela radost vezana uz konačno asfaltiranu cestu od Kašta do Brašljevice.

Iz dobro obaviještenih krugova saznaje se da kako Zagrebačka županija planira zatražiti sredstva iz Europske unije programa CARS za asfaltiranje ceste od Sošica preko Tomaševaca- Mrzlog Polja –Dani- Kordića –Jelenića-do Gabrovice. Prema tom planu bila bi to Turističko- ekološka žumberačka transversala.

Ako je devastacija ovih prostora počela razaranjem žumberačke samouprave preko nedovoljno izgrađene osnovne infrastrukture bilo bi poželjno da obnova počne s bržom obnovom komunalnih potreba kao osnovnom pred uvjetu novog lica Žumberka za 21. stoljeće i ulaska u Europsku uniju, ipak je Žumberak najbliže EU, ako nikako drukčije a ono barem geografski ali još ljepše bi bilo da je i po drugim pokazateljima razvijenosti i prosperiteta.

Ekološko društvo Žumberak već godinama provodi uspješu akciju čišćenja područja Žumberka od krupnog otpada. Novu akciju spremaju i ove godine. To je veliki doprinos naših ekologa na uljepšavanju našeg zavičaja i zato ih moramo svi podržati u njihovim plemenitim nastojanjima. Neka u svima dominira apel «više cvijeća manje smeća». Kada krene akcija priključimo se . Ali i tijekom cijele godine valja paziti na odbacivanje smeća da se ne upropasti prirodni okoliš i izvori pitke planinske vode.

Stanovnici sela Tomaševci, Kekići ,Sopte i Sošice zamolili su uredništvo Glasa Žumberka da se na stranicama rado čitanih novina objavi njihov zahtjev za asfaltiranje ceste koja prolazi kroz njihovo selo a uputili su ga na nekoliko adresa. Tekst s radošću prenosimo u cijelosti s time da je prikupljeno preko 70 potpisa. U naše glasilo daje punu podršku tom zahtjevu jer se već desetljećima zalažemo za izgradnju žumberačke transversale koja prolazi preko Tomaševaca.

STANOVNICI SELA TOMAŠEVCI
I OSTALIH SELA VEZANIH
UZ CESTU HARTJE –TOAMŠEVCI

POGLAVARSTVO OPĆIE ŽUMBERAK – KOSTANJEVAC
POGLAVARSTVO ZAGREBAČKA ŽUPANIJA ZAGREB
MINISTARSTVO PROMETA, OBNOVE I RAZVITKA

PREDMET: Molba za prekategorizaciju i asfaltiranje ceste Hartje –Tomaševci Kekići-Sopote- Sošice

Uvaženi,

slobodni smo Vas zamoliti da se konačno pristupi prekategorizaciji i asfaltiranju poveznice između dvije državne ceste Bregana- Kostanjevac i Kostanjevac-Sošice kako bi se napravila poveznica između žumberačkog ipsilona (Y).

Povodom jubileja obilježavanja 7oo obljetnice prvog pisanog spomena imena Žumberak pod visokim pokroviteljstvo predsjednika Republike Hrvatske gospodina Franje Tuđmana, vojnici 33 brigade Hrvatske vojske izvršili su teške zemljane radove na proboju i navozu cijele trase. Tada smo se nadali da će se nastaviti radovi na asfaltiranju. Od tada je prošlo punih deset godina a ništa novoga se ne događa na navedenoj cesti ova cesta je vitalno vezana za razvoj cijelog Žumberka, prvenstveno u gospodarskom i turističkom oživljavanju. Izgradnjom ove žumberačke transversale mnoga sela i njihovi stanovnici izašli bi iz sadašnjih slijepih puteljaka na javne prometnice koje život znače.

Budući da se u tih deset godina nije izvršila prekategorizacija ove naše « prometne žile kucavice» molimo gore navedene institucije da konačno izvrše toliko željenu kategorizaciju , barem na značaj županijske ceste makar ona zbog svog geo-strateškog značaja zavrjeđuje kategoriju državne ceste te da se kroz nekoliko godina etapno izvrši asfaltiranje.

Stanovnici sela Tomaševci predlažu da se prva etapa asfaltira od Hartja do Tomaševaca jer taj dio je kategoriziran kao općinska cesta a postojeći gabariti buduće transversale su izgrađeni u punom profilu u dužini oko 2ooo m. Svakako nam valja ovdje navesti da je ova prometnica makar samo makadamska u vrijeme vikenda preopterećena a u ljetnim mjesecima toliko je prašine da je od silne zaprašenosti gotovo nemoguće živjeti te nam se zbog prašine pogoršala svakodnevnica. S asfaltom te nevolje bi nestale. Ovim putem apeliramo na Poglavarstvo općine Žumberak da u suradnji s Hrvatskim šumama iznađe način izgradnje pristupnog puta do seoskog groblja za sela Tomaševce i Grić .

Ove zahtjeve potvrđujemo svojim potpisima koje smo prikupili na referendumski način.cv
Zahvaljujemo na podršci i razumijevanju

Tomaševci, 12. veljače 2006.godine

PRIPREMA SE OBNOVA KROVIŠTA ŽUPNE CRKVE SVETIH PETRA I PAVLA U MRZLOM POLJU

Crkva sv. Petra i Pavla u Mrzlom Polju.

U župnoj crkvi svetih Petra i Pavla u Mrzlom Polju iznad kora stoji natpis kako je ova crkva temeljito obnovljena (vjerojatno i dograđena) 1907. godine u vrijeme dok je ovom starodrevnom župom upravljao požrtvovni župnik Petar Stanić. Od tada crkva je nekoliko puta obnavljana a najviše u posljednih nekoliko desetljeća za vrijeme sadašnje upravitelja Stjepana Ivanušića legendarnog «Popa Štefa» kako se u svojoj skromnosti voli sam zvati. Temeljito je obnovljena fasada na crkvi, promijenjeno krovište na tornju i stavljen je bakreni lim, drvena konstrukcija za zvona zamijenjena je novom željeznom , elektrificirana su zvona, otkupljeno je zemljište na kojem su pronađeni ostaci starodrevne crkve sv. Lovre. O obnovi župne kuće i ostalih sakralnih objekata(kapela) ne treba trošiti riječi.

Za stotu obljetnicu velike obnove želja je župnika i župljana da se na lađi crkve promjeni dotrajali lim i zamjeni novim bakrenim. Pokušati će se sanirati vlaga u crkvi te urediti i osvježiti interijer. Akcije se već u toku pa se očekuje sudjelovanje svih župljana oni koji su u župi kao i onih koji se odselili bilo u domovini ili inozemstvu.

Obnovljena župna crkva bit će zahvala dobrom Bogu za tolike milosti koje svi primaju , ponos župljanima kao i doprinos pripravi za proslavu 4oo. Obljetnicu Marčansko – križevačke biskupije koju ćemo obilježiti 2011. godine.

Kada će se krenuti u obnovu kapele sv. Nikole u Osunji?

IMPRESSUM:
Za izvanredni broj Glasa Žumberka

Izdavač: Odbor za proslavu 475. godišnjice doseljenja Uskoka u Žumberak

Stojdraga 16
10 432 Bregana, Hrvatska
Tel./Fax.: 00 385 1 3387-600

Glavni urednik: Daniel Vranešić
Suradnici: Janko Schandor
Danijel Hranilović
Milan Radić
Dušan Stanić

List izlazi povremeno.
Glas Žumberka oslobođen je poreza.
Rukopisi se ne vraćaju.

ZADUŠNE SUBOTE U ŽUMBERAČKOM PROTOPREZBITERATU TIJEKOM 2006. GODINE

Foto: Martin Janči

U svega nekoliko godina svećenici u Žumberku obnovili staru tradiciju molitve za pokojnike, Zadušne subote. Na liturgijama za pokojne okuplja se sve više vjernika

Grkokatolička crkva u žumberačkom protoprezbiteratu (dekanatu) započela je pred tri godine veliku pripravu za obilježavanje 400-te obljetnice stare Marčanske biskupije koja je osnovana 1611. godine za Uskoke. Tijekom vremena sjedište grkokatoličke biskupije preseljeno je u Pribić, a kasnije u Križevce. Tako se i danas biskupija za grkokatolike po svom sjedištu naziva Križevačka biskupija. U vremenu priprave za veliku obljetnicu osim obnove crkava, župnih dvorova i kapela u Žumberku je započela i velika duhovno-obredna obnova koja ima za cilj sačuvati neke stare običaje žumberačkih Uskoka.

MRZLO POLJE ČUVA STARE OBIČAJE

Dio starih običaja zbog iseljavanja stanovništva pomalo je zamro, ali u pojedinim župama ipak se sačuvalo ponešto od stare tradicije. Običaj obilježavanja Zadušnih subota sačuvao se tijekom dugih stoljeća samo u župi sv. Petra i Pavla u Mrzlom Polju. Kada je prije nekoliko godina započela duhovna obnova Žumberka taj se stari običaj po uzoru na vjerno Mrzlo Polje obnovio i u drugim župama žumberačkog protoprezbiterata. Tako se danas Zadušne subote osim u Mrzlom Polju obilježavaju i u Radatovićima, Kaštu, Sošicama i Stojdragi, Zagrebu i pred blagdan Duhova u središtu naše biskupije u Križevačkoj katedrali. Pobožni žumberački narod okuplja se na Zadušne subote u svojim crkvama moleći za duše svojih dragih pokojnika.

NASTAVITI TIM PUTEM

Plodovi velike duhove obnove u Žumberku nakon samo nekoliko godina već su itekako vidljivi, a tim putem treba nastaviti. Sve stare žumberačke običaje do velike proslave 2011. godine treba obnoviti. Zadušne subote dio su starog identiteta Uskoka koji su imali poseban osjećaj zahvalnosti prema svojim pokojnicima. Duboko je povezan sa molitvama za pokojnike i odnos prema mjestu njihovog posljednjeg zemaljskog počivališta tj. grobljima. Na dan Zadušne subote treba ako je to moguće obići i grobove svojih bližnjih te za njihove duše u crkvi zapaliti svijeću.

Ne zaboravimo da je nakon smrti najsretnija ona duša koja ima nekoga da moli za nju.

Spasonosno je moliti za svoje pokojnike i druge tomu učiti.

Foto: Igor Grahovac

Mrzlo Polje 18. 2. 2006. - Panahida za sve pokojne župljane

Foto: Danijel Hranilović

Radatovići 11. 3. 2006. - Na kraju svete liturgije domaći župnik čita imena pokojnika

Foto: Martin Janči

Zapaljena svijeća u sjećanje na svoje pokojnike

Foto: Janko Schandor

Stojdraga 18. 3. 2006.

† VJEČNAJA PAMJAT † VJEČNAJA PAMJAT † VJEČNAJA PAMJAT †